Cathair na Gaillimhe
Galway City

Straitéis Chultúir agus Chruthaitheachta 2018–2022

Culture and Creativity Strategy 2018–2022

creative.ireland.ie

Feile Idirnáisiúnta
Ealaíon na Gaillimhe
Galway International
Arts Festival
(Andrew Downes)

Ábhar
Contents

1 Réamhfhocal
Foreword

2 Cultúr agus Cruthaitheacht i gCathair na Gaillimhe
Culture and Creativity in Galway City

3 Fís Éire Ildánach i gCathair na Gaillimhe
The Creative Ireland Vision for Galway City

4 Luachanna Éire Ildánach i gCathair na Gaillimhe
The Creative Ireland Values in Galway City

5 Na Tosaíochtaí Straitéiseacha maidir le Chathair na Gaillimhe
Strategic Priorities for Galway City

6 Cur i bhfeidhm
Implementation

Comhairle Cathrach na Gaillimhe
Galway City Council

1 Réamhrá
Foreword

Is cathair bhríomhar ilghnéitheach í Gaillimh. Is cathair don fhoghlaim í, cathair don óige, cathair ina bhfuil oidhreacht luachmhar cultúir ann agus ina bhfuil timpeallacht nádúrtha a bhainfeadh an anáil díot. Is cathair ildánach í Gaillimh ina bhfuil meas ar chách.

Tá sé mar aidhm ag Comhairle Cathrach na Gaillimhe go mbeidh Gaillimh ina cathair den chéad scoth ó thaobh na nuálaíochta agus na cruthaitheachta. Táimid ag iarraidh cathair a chruthú ina mbeidh daoine ag iarraidh cónaí ann, a bheith ag obair ann agus cuairt a thabhairt ar an gcathair. Táimid ag obair faoi láthair ar roinnt straitéisí a oibreoidh mar threoir dár bhfís do Ghaillimh sna blianta beaga atá amach romhainn.

Tá Gaillimh i gcroílár cultúir an réigiúin, an Iarthair agus na hÉireann ar fad. Faighimid inspioráid ón Eoraip agus ó thíortha i bhfad i gcéin agus tugaimidne inspioráid dóibhsean freisin. Dar linne, tá an cultúr ríthábhachtach dár dtodhchaí agus d'fhorbairt na cathrach agus an réigiúin. Is croíghné dár n-inbhuanaitheacht eacnamaíochta, chomhshaoil agus shóisialta é an cultúr. Trí gach ceann de na ceithre ghné sa chathair agus sa réigiún a fhorbairt, nascfar le chéile agus feabhsófar ár saol agus saol na leanaí agus na ndaoine óga ar mian leo a bheith ina gcónaí agus ag obair sa réigiún ar feadh a saoil.

Is tréimhse spreagúil do Ghaillimh atá ann. D'éirigh le tairiscint na Gaillimhe a bheith ainmnithe mar Phríomhchathair Chultúir na hEorpa 2020 agus tagann an dea-scéala seo sna sála ar nithe a baineadh amach roimhe sin mar ainmniúchán Chathair Scannán UNESCO, gradam don Bhaile Mór Uirbeach, An Bhratach Chorcra agus gradam FDI Mionchathair na bliana, An Gradam Duilleog Ghlas na hEorpa 2017 agus Réigiún Gastranamaíochta na hEorpa 2018. Tá dúshláin agus deiseanna móra romhainn maidir leis an gcathair. Rachfar i ngleic leis na dúshláin sin agus bainfear an leas is fearr as na deiseanna ach dul i gcomhairle leis an bpobal agus lena lán gníomhaireachtaí éagsúla.

Is mian linn buíochas a ghlacadh le gach duine ó na hearnálacha cultúir, sóisialta, gnó, pobail agus reachtúla a chuidigh chun "Meas ar Chách" agus "Gaillimh Chruthaitheach" a fhorbairt. Táimid ag súil go mór lena gcur i bhfeidhm go leanúnach. Táimid ag súil go mór leanúint ag obair go dlúth lenár gcomhghleacaithe ar fud na tíre in Éire Ildánach.

Galway is a vibrant, diverse city. It is a city of learning, a city of youth, a city of rich cultural heritage and of stunning natural environment. Galway is a creative city where everybody matters.

Galway City Council aims to position Galway as a world-class city of innovation and creativity. We want to create a city that people aspire to live in, to work in and to visit. We are actively working on a number of strategies that will guide our vision for Galway over the next few years.

Galway's at the cultural heart of the region, of the West and of Ireland as a whole. We look to Europe and beyond for inspiration and to inspire. We see culture as pivotal to our future and to our development as a city and a region. Culture is also an intrinsic element of our economic, environmental and social sustainability and the development of all four elements in the city and in the region will inter-link and enhance our lives and the lives of children and young people who wish to live and work in this region throughout their lives.

It is an exciting time for Galway. The city's successful bid for European Capital of Culture 2020 builds on previous successes, such as the UNESCO City of Film designation, the Urbanism Great Town award, the Purple Flag award, the FDI Micro-City of the Year award, the European Green Leaf Award 2017, European Region of Gastronomy 2018. There are major challenges and opportunities ahead for the city. These challenges will be addressed and the opportunities maximised through genuine public consultation and multi-agency collaborations.

We wish to thank everyone who has contributed to the development of "Everybody Matters" and to "Creative Galway" from the cultural, social, business, community and statutory sectors. We look forward to their continued roll-out. We look forward to continue to work closely with colleagues nationally in Creative Ireland.

Bádóirí an Cladaigh
The Claddagh Boatmen

2 Cultúr agus Cruthaitheacht i gCathair na Gaillimhe
Culture and Creativity in Galway City

Tá Gaillimh suite in Iarthar na hÉireann, ar chladaí Chuan na Gaillimhe agus an tAigéan Atlantach os a comhair amach. Tá tírdhreach álainn Chonamara ar an taobh thiar den chathair agus Loch Coirib ar an taobh ó thuaidh di. Sníomhann Abhainn na Gaillimhe tríd an gcathair, agus is ó ghrinneall chlochach na habhann (Gaill Aimh) a d'easair ainm na cathrach. Tá roinnt canálacha agus traoth muilinn ar fud na cathrach agus a mbunús ann ó tosaíodh i mbun tráchtála sa chathair na céadta bliain ó shin.

Le míle bliain anuas, lean Gaillimh ag dul in oiriúint go leanúnach do nithe a bhí ag athrú de shíor – ó thaobh cúrsaí eacnamaíochta, sóisialta agus cultúrtha. Go finscéalach sna 1970 idí tharla pléasc tharla pléasc a chothaigh agus a chuir le fás agus le forbairt ar shraith eagraíochtaí agus féilte cultúrtha agus ealaíon a bhfuil eolas orthu go hidirnáisiúnta – mar shampla *Féile Ealaíon Idirnáisiúnta na Gaillimhe, Amharclann an Druid, Macnas, Fleadh Scannán na Gaillimhe, Cúirt – Féile Idirnáisiúnta Litríochta, Baboró – Féile Idirnáisiúnta Ealaíon do Leanaí, Branar – Téatar do Pháistí, Féile Ealaíon an Chlocháin* agus *Cruinniú na mBád* – agus chuidigh na féilte sin go léir chun aitheantas a thabhairt do Ghaillimh ar fud an domhain mhóir mar cheann scríbe cultúir. Tá eolas agus aithne go hidirnáisiúnta ar na brandaí cultúir *Rásaí na Gaillimhe, Rugbaí Chonnacht* agus *Aonach Capall Bhéal Átha na Sluaighe* agus tá aird tarraingthe dá réir ar Ghaillimh ar léarscáil an domhain.

Mar thoradh ar na hainmniúcháin cultúir mór le rá a bronnadh ar Ghaillimh le déanaí fuarthas deiseanna den chéad scoth chun feabhas níos fearr fós a chur ar an gcáil atá uirthi cheana féin agus cuireadh go mór freisin le stádas cultúir na Gaillimhe. Áirítear ar na hainmniúcháin sin, *Príomhchathair Chultúir na hEorpa 2020, Gaillimh mar Chathair Scannán* de chuid UNESCO chomh maith le ballraíocht na Gaillimhe i *Líonra Cathracha Cruthaitheacha* UNESCO. In 2018, bhí Gaillimh mar *Réigiún Gastranamaíochta na hEorpa* agus ar an gcéad réigiún in Éirinn riamh ar bronnadh an onóir sin air.

Bíonn clár bliantúil an-láidir ceoil agus imeachtaí i nGaillimh agus eagraíonn eagraíochtaí mar *Cheol do Ghaillimh, Féile Ceol Luath na Gaillimhe, Cois Cladaigh, Amhránaithe Barócach na Gaillimhe* agus an *Contempo Quartet* imeachtaí éagsúla a mbíonn an-tóir orthu i gcónaí. Sa bhreis air sin bíonn os cionn ochtó a trí fhéile i gclár féilte bliantúil Chathair & Chontae na Gaillimhe.

Is cathair ilchultúrtha í Gaillimh atá ag fás agus ag forbairt. Tá fás leanúnach ag teacht ar an daonra ón 47,000 duine a bhí ina gcónaí anseo in 1986 go dtí an 79,504 duine atá ina gcónaí ann faoi láthair, agus is náisiúnaigh neamh-Éireannacha iad 18.6% den daonra. Ní hamháin go léiríonn an fás sin an treocht náisiúnta agus idirnáisiúnta ó thaobh níos mó daoine a bheith ag cur fúthu i gcathracha ach léirítear go sonrach an fonn mór a bhíonn ar dhaoine fanacht i gCathair na Gaillimhe, mar chathair le bheith ag staidéar ann, le bheith ag obair ann, le cuairt a thabhairt air agus le maireachtáil ann.

Tá oidhreacht chultúir shaibhir i nGaillimh, ó thaobh na timpeallachta tógtha agus nádúrtha araon. Tá a cúlra meánaoiseach le sonrú go mór fós sa Chathair agus is furasta siúl thart ar chroílár na cathrach féin. Is iomaí sin tírdhreach, séadchomhartha agus bithéagsúlacht atá sa chontae féin. Tugann líon mór daoine cuairt ar Mhúsaem Cathrach na Gaillimhe, agus é ar cheann de na háiteanna saor in aisce is mó a mheallann turasóirí sa tír lasmuigh den phríomhchathair, agus tugann os cionn 170,000 duine cuairt ar an áit gach bliain. Tá tionscal tógála bád traidisiúnta i nGaillimh atá ag dul ó neart go neart agus tá lárionad ann don taighde

Galway is located in the West of Ireland, on the shores of Galway Bay and within sight of the Atlantic Ocean. The city is surrounded by the phenomenal landscape of Connemara to the west and Lough Corrib to the north. It is bisected by the river Corrib, whose stony bed (Gaill Aimh) gave the city its name, and the city centre is interwoven with canals and mill races which have their origins in the commercial heritage of earlier centuries.

Over a period of a thousand years Galway continually adapted to its given circumstances – economically, socially and culturally. Famously, a creative explosion in the 1970's has sustained, grown and developed into a series of internationally known arts and cultural organisations and festivals – such as *Galway International Arts Festival, Druid Theatre, Macnas, the Galway Film Fleadh, Cúirt International Festival of Literature, Baboró International Arts Festival for Children, Branar Children's Theatre Company, Clifden Arts Festival* and *Cruinniú na mBád* – all of which have helped to make Galway an internationally recognised cultural destination. *The Galway Races, Connacht Rugby* and the *Ballinasloe October Horse Fair* are the three more international cultural brands that have marked Galway out on the world map.

Recent high profile cultural designations provide Galway with great opportunities to enhance further its existing reputation while also greatly adding to the cultural cachet of the city. These include, *European Capital of Culture 2020, Galway City of Film* by UNESCO along with Galway's membership of the UNESCO *Creative Cities Network*. In 2018, Galway became a *European Region of Gastronomy* and is the first region in Ireland to be awarded the honour.

Galway has a very strong annual music programme with events from organisations such as *Music for Galway*, the *Galway Early Music Festival, Cois Claddaigh*, the *Galway Baroque Singers* and the much loved *Contempo Quartet*. In addition Galway City & County has over eighty-three festivals in its annual festival programme.

Galway is a growing multicultural city. The population, which has grown from 47,000 in 1986, currently stands at 79,504, with 18.6% of the population non-Irish nationals. This growth not only reflects a national and international trend of increased urbanisation but more specifically reflects the attractiveness of Galway as a city in which to study, to work, to visit, and to live.

Galway is rich in cultural heritage both in the built and natural environment. The City has retained its medieval fabric and scale and presents a walkable city with a coherent core. The county offers a huge variety of landscapes, monuments and biodiversity. Galway City Museum has one of the highest visitor numbers in the country for non-fee paying attractions outside the capital with over 220,000 visitors annually. Galway's Town Hall Theatre annually attracts attendances in excess of 100,000, making it one of the busiest venues in the country. Galway has a thriving indigenous boat building industry and is a centre for marine research and development for both marine and fresh water with institutions such as the Martin Ryan Institute in NUI Galway and the Marine Institute leading the way in the field.

mhara agus d'fhorbairt mara agus fionnuisce agus institiúidí lonnaithe ann mar Institiúid Mháirtín Uí Riain in OÉ Gaillimh agus Foras na Mara atá chun cinn sna réimsí seo.

Tá an líon is mó oileán a bhfuil cónaí orthu sa tír i nGaillimh, oileáin a bhfuil pobail ar leith iontu go léir agus traidisiúin agus oidhreacht láidir chomh maith le radharcanna áille den scoth.

Tá líon ard páirceanna foraoise i gcathair agus i gcontae na Gaillimhe, agus spásanna glasa iontu a thugann deis eolas faoin gcomhshaol a chur ar fáil do dhaoine áitiúla agus do chuairteoirí araon. Tá áiseanna éagsúla i bPáirc Náisiúnta Chonamara, áit a dtagann os cionn 220,000 duine ar cuairt ann gach uile bhliain. Bailíonn Amharclann na Gaillimhe gach bliain freastal ar os cionn 100,000, rud a chiallaíonn sé ar cheann de na hionaid is gnóthaí sa tír.

I gCathair na Gaillimhe amháin glacann 40,000 dalta agus mac léinn páirt i gcúrsaí oideachais agus tá 26,000 mac léinn cláraithe in oideachas tríú leibhéal. Tá an daonra idir 20–24 bliain d'aois ina dhá oiread ar an meán náisiúnta.

Cuirtear raon leathan cúrsaí fochéime, céime agus cúrsaí gearrthéarmacha ar fáil in Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, in Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe-Mhaigh Eo, in Institiúid Theicniúil na Gaillimhe agus in institiúidí eile dóibh sin ar mian leo gairm bheatha a bhaint amach sna hearnálacha cruthaitheacha. Tá clár trí bliana Móiminteam Cruthaitheach forbartha ag OÉ Gaillimh agus é mar aidhm leis tacú le hearnáil an tionscail chruthaithigh ar imeall thuaidh na hEorpa. Tá Institiúid Teicneolaíochta na Gaillimhe Mhaigh Eo ag cur go mór leis an mbaint a bhíonn aici leis na tionscail Chultúir & Chruthaitheachta trína hionad Cruthaitheachta, Ealaíon Cultúir agus Meán chomh maith le Moil Chruthaitheachta a bheith á leathadh amach acu.

Galway has the largest population of inhabited islands in the country and these hold unique communities with strong traditions and heritage as well as outstanding areas of beauty.

Galway has a high number of forest parks in the city and county, providing green spaces and environmental education to local and visiting populations. Connemara National Park provides a variety of facilities for over 170,000 visitors annually.

In Galway city alone there are 40,000 pupils and students engaged in Education with 26,000 students enrolled in third level education. The population of 20–24 year olds is twice the national average.

The National University of Ireland Galway, Galway-Mayo Institute of Technology, Galway Technical Institute amongst others offer a wide range of undergraduate, post-graduate and short-term courses for those interested in pursuing a career in the creative sectors. NUIG has developed a three year Creative Momentum programme that aims to support the creative industry sector in Europe's northern edge. Galway Mayo Institute of Technology is leading out a significant expansion of its engagement with Cultural & Creative industries through the centre of Creativity, Culture Arts and Media including the roll-out of Creative Hubs.

Ról ar leith na Gaeltachta

Is áit ar leith í Gaillimh in Éirinn mar gur cathair í a bhfuil stádas Gaeltachta aici i leith beagnach an leathchuid dá achar tíreolaíoch. Tá cion níos airde de dhaoine a labhraíonn Gaeilge (75.2%) ina gcónaí i nGaeltacht na Gaillimhe ná mar atá sna ceantair Ghaeltachta eile sa tír le chéile (69.5%). Le deich mbliana anuas, tá ardú tagtha ar an líon cainteoirí Gaeilge atá in gcónaí agus ag obair sa chathair agus sa chontae mar gheall ar an bhfás atá tagtha ar an tionscal cumarsáide faoi cheannródaíocht TG4 (an stáisiún teilifíse náisiúnta Gaeilge), gníomhaíochtaí cultúrtha Gaeilge agus Gaelscoileanna (scoileanna lán-Ghaeilge). Is cuid lárnach den eispéireas cultúir agus de shaol na Gaillimhe an Ghaeilge agus oidhreacht na teanga, agus áirítear leis an teanga, litríocht, ceol, saothair ealaíne, ceardaíocht, scileanna, traidisiúin, damhsa agus an stair ó bhéal. Is é An Taibhdhearc Amharclann Náisiúnta na Gaeilge agus tá ról tábhachtach acu chun saothair idir shean agus nua i nGaeilge a choimisiúnú agus a chur i láthair. Is acmhainn ollmhór í an Ghaeilge i nGaillimh agus luaitear luach €59m leis an teanga don Chathair. I mí an Mhárta 2016, thug baill thofa Chomhairle Cathrach na Gaillimhe le fios gur theastaigh uathu go mbeadh Cathair na Gaillimhe ina cathair dhátheangach agus leagadh amach fís chun tacú le feidhmiú an tionscnaimh sin. Sa bhreis air sin, tá Gaillimh ainmnithe mar Bhaile Seirbhíse Gaeltachta faoi Acht na Gaeltachta 2012 agus tá plean teanga á ullmhú mar chuid de sin le cabhair ó Údarás na Gaeltachta.

The Unique Role Of The Gaeltacht

Galway is unique in Ireland in having a city that has Gaeltacht status for almost half its geographical area. The Galway Gaeltacht has a higher proportion of Irish speaking inhabitants (75.2%) than all other Gaeltacht areas in the country combined (69.5%). Over the past ten years there has been a growth in the amount of Irish speakers living and working in the city and county due mainly to the growth of the communications industry as led by TG4 (the national Irish language television station) Irish language cultural activities and gaelscoilenna (Irish language schools). The Irish language and linguistic heritage is an intrinsic part of the cultural experience and life of Galway, it includes language, literature, music, visual arts, crafts, skills, traditions, dance and oral history. AnTaibhdhearc is the National Irish Language Theatre and sees its role as important in the commissioning and presentation of existing and new work in the Irish language. The Irish language is a considerable asset contributing in the region of €59m to the City. In March 2016 the elected members of Galway City Council launched Galway's ambition to be a bi-lingual city, outlining a vision to support the implementation of this initiative. In addition, Galway has also been designated a Gaeltacht Service Town under Acht na Gaeltachta 2012 and a language plan is being prepared as part of this, assisted by Údarás na Gaeltachta.

3 Fís Éire Ildánach do Chathair na Gaillimhe
The Creative Ireland Vision for Galway City

IS IONANN AN CLÁR 'Éire Ildánach' agus Clár Oidhreachta an Rialtais d'Éirinn 2016–tionscnamh cúig bliana, ó 2017 go 2022, ar clár é a chuireann an chruthaitheacht ag croílár na mbeartas poiblí. Is clár cultúr-bhunaithe é Éire Ildánach atá leagtha amach chun folláine an duine aonair, an phobail agus an náisiúin a chur chun cinn. Is í fís Éire Ildánach go mbeadh an deis ag gach uile duine a bhfuil cónaí orthu in Éirinn an acmhainneacht chruthaitheachta atá acu a bhaint amach. Tá rannpháirtíocht agus rochtain ag croílár na físe sin. Feictear go bhfuil sé riachtanach go mbeadh ceangal idir ealaíontóirí agus cruthaitheoirí agus pobail chun a chinntiú go mbainfear amach an fhís sin.

Comhlíontar an fhís seo trí Chúig Cholún an Chláir Éire Ildánach:

Colún 1
Scód a ligean le Cumas na Cruthaitheachta i ngach Leanbh

Colún 2
Bonn a chur faoin gCruthaitheacht i ngach Pobal

Colún 3
Infheistíocht in Infreastruchtúr na Cruthaitheachta agus an Chultúir

Colún 4
Tionscail Cruthaitheachta: Éire mar Lárionad Barr Feabhais maidir le Léiriúchán na Meán Cruthaitheachta

Colún 5
Clú na hÉireann ar fud an Domhain a thabhairt le chéile

In *Plean do Ghaillimh Ildánach 2018–2022*,[1] tugtar aitheantas don cháipéis bheartais a d'fhoilsigh Rialtas le déanaí, is é sin, 'Cultúr 2025'. Áiríonn sé sin na healaíona, mar atá sainmhínithe san Acht Ealaíon 2003; na tionscail chruthaitheacha; an oidhreacht chultúrtha; éagsúlacht na gcultúr nua agus na teangacha nua atá mar chuid de shaol na hÉireann le blianta beaga anuas. Déantar tagairtí do 'chultúr' i "Meas ar Chách" de chuid Chathair na Gaillimhe agus luaitear go bhfuil na nithe seo a leanas san áireamh leis, tírdhreach; an timpeallacht nádúrtha agus thógtha; cultúr ábhar; oidhreacht chultúrtha; oidhreacht faisnéise agus cartlainne; ailtireacht; ceol; damhsa; dearadh; bonneagar cultúir; teanga; stair; béaloideas; gach cur i láthair ealaíonta; spórt; ceardaíocht; bia; traidisiúin; scileanna traidisiúnta, cuimhne; creidimh agus luachanna.

Is é an fhís atá againn straitéis a dhearadh, a stiúradh agus a sheachadadh a fhágfaidh go mbeidh Gaillimh ina samhail dháiríre maidir le hinbhuanaitheacht ccultúir, rannpháirtíocht an phobail, dea-chleachtas agus go mbeidh eispéiris chultúir agus chruthaitheachta den chéad scoth ag daoine ann.

THE CREATIVE Ireland programme is the Government's Legacy Programme for Ireland 2016–a five-year initiative, from 2017 to 2022, which places creativity at the centre of public policy. It is a culture based programme designed to promote individual, community and national wellbeing. The vision of Creative Ireland is that every person living in Ireland will have the opportunity to realise fully his or her creative potential. Participation and access are central to the vision. Connecting artists and other creators to communities is also regarded as essential to realising the vision.

The vision is pursued through the Five-Pillars of the Creative Ireland Programme:

Pillar 1
Enabling the Creative Potential of Every Child

Pillar 2
Enabling Creativity in Every Community

Pillar 3
Investing in our Creative and Cultural Infrastructure

Pillar 4
The Creative Industries: Ireland as a Centre of Excellence in Media Production

Pillar 5
Unifying our Global Reputation

Creative Galway Plan 2018–2022 acknowledges the government's recent policy document Culture 2025 [1]. This includes the arts, as defined by the Arts Act 2003; the creative industries; cultural heritage; new cultural diversity and languages which have become part of Irish life in recent years. In 'Everybody Matters', Galway City references culture as including landscape; the natural and built environment; material culture; cultural heritage; documentary and archival heritage; architecture; music; dance; design; cultural infrastructure; language; history; folklore; all artistic expression; sport; craft; food; traditions; traditional skills, memory; beliefs and values.

Our Vision is to design, drive and deliver a strategy that transforms Galway into a working model of cultural sustainability, community participation, best practice and world class cultural and creative experiences.

Dealbh mhacasamhlach de Phádraic Ó Conaire, An Fhaiche Mhór
Pádraic Ó Conaire replica statue, Eyre Square

1 An Roinn Eal;aíon, Oidhreachta, Gaeltachta agus Oileán Plé-dhoiciméad *Cultúr 2025* 2015

1 Department Arts, Heritage, Gaeltacht and the Islands Discussion document. *Culture 2025* 2015

Feile Idirnáisiúnta
Ealaíon na Gaillimhe
Galway International Arts Festival

An Fhís atá againn a bhaint amach:
Déanfar an tsamhail atá againn den inbhuanaitheacht chultúrtha, de rannpháirtíocht an phobail, de dhea-chleachtas agus d'eispéiris chultúir agus chruthaitheachta den scoth a bhunú ar na nithe seo a leanas:

- Tarraingeofar aird ar na hacmhainní cultúir atá againn, cuirfear an cultúr ag croílár fhorbairt na Gaillimhe agus bainfear leas as cultúr chun féachaint ar bhealaí nua chun todhchaí níos fearr a chruthú.
- Fáilteofar roimh phobail agus roimh éagsúlacht, beidh áit ar fáil do gach gné den fhéiniúlacht chultúrtha agus den chur in iúl cultúrtha agus do bhealaí nua le bheith ag comhoibriú agus le bheith rannpháirteach.
- Cuideofar le comhoibriú agus le moil de chineál áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta, agus tabharfar tacaíocht agus foinsí nua inspioráide do thionscadail, do chomhpháirtithe agus don bhonneagar.
- Léireofar na nithe is fearr a dhéantar i nGaillimh trína gcur i láthair os comhair lucht éisteachta/féachana agus rannpháirtithe nua.

Realising Our Vision:
Our model of cultural sustainability, community participation, best practice and world-class cultural and creative experiences will be underpinned through:

- Highlighting our cultural assets, putting culture at the heart of Galway's development and using culture to examine new ways of creating a better future.
- Embracing communities and diversity, finding room for all aspects of cultural identity and expression and new ways to collaborate and participate.
- Facilitating local, national and international collaborations and hubs, providing support and new sources of inspiration for projects, partnerships and infrastructure.
- Showcasing what Galway does best and delivering it to new audiences and participants.

4 Luachanna Éire Ildánach i gCathair na Gaillimhe

The Creative Ireland Values in Galway City

TUGTAR AGHAIDH SA phlean seo ar luach intreach ilchineálach an chultúr ag croílár dhaonra Chathair na Gaillimhe. Tá a bhfuil sa phlean bunaithe ar phróisis chuimsitheacha, chomhoibríocha agus chumarsáide a bhfuil baint ag daoine aonair, ag eagraíochtaí, ag pobail agus ag earnálacha leo agus lena ngabhann taighde cúramach maidir leis na beartais, na straitéisí agus na cleachtais áitiúla, réigiúnacha, náisiúnta agus idirnáisiúnta is fearr atá aitheanta laistigh de na straitéisí cultúir atá ann cheana féin agus a bhaineann le Cathair na Gaillimhe.

Go sonrach, léiríonn an plean na tosaíochtaí atá leagtha amach iontu seo a leanas:

- Meas ar Chách, An Creatstraitéis um Chultúir do Ghaillimh 2016–2025;
- Leanaí & Óige, An Plean Cultúir & Cruthaitheachta 2017;
- Plean Áitiúil Eacnamaíochta & Pobail Chathair na Gaillimhe;
- Clár Oibre 21 don Chlár Píolótach Chathair na Gaillimhe maidir le Cathracha Cultúir;
- Plean Éire Ildánach Chathair na Gaillimhe 2017; 2018 agus na pleananna a thiocfaidh i gcomharbas orthu;
- Plean Ealaíon Chomhairle Cathrach na Gaillimhe 2016–2018 agus na pleananna a thiocfaidh i gcomharbas air;
- Plean Oidhreachta Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus na pleananna a thiocfaidh i gcomharbas air
- Plean Straitéiseach Mhúsaem Cathrach na Gaillimhe 2017–2022;
- Making Waves – Leabhar Tairisceana na Gaillimhe do Phríomhchathair Chultúir na hEorpa 2020;
- Plean na Gaillimhe agus Iarthar na hÉireann maidir le Réigiún Gastranamaíochta 2018;
- Pleananna straitéiseacha eile atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le Cathair na Gaillimhe agus maidir leis an gceantar máguaird a mbeidh tionchar acu ar an réimse leathan cultúir (mar atá sainmhínithe in Meas ar Chách).
- Plean Forbartha Chathair na Gaillimhe, Clár Forbartha Leabharlann na Gaillimhe, Plean Forbartha Chathair & Chontae na Gaillimhe

Tugann na tosaíochtaí straitéiseacha atá éirithe as an bpróiseas seo, agus atá léirithe sa chéad chuid eile, le fios an luach atá ag cultúr mar shlí chun todhchaí níos inbhuanaithe a chothú do Chathair na Gaillimhe. Tugtar aghaidh ar chearta gach uile dhuine a bheith gníomhach sa saol cultúrtha i gCathair na Gaillimhe trí spreagadh a thabhairt i leith rochtain níos fearr a bheith ag líon mór pobal agus i leith deiseanna a bheith acu chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí. Tugtar le fios an tábhacht atá leis an oidhreacht chultúrtha, leis an timpeallacht nádúrtha, thógtha agus chruthaitheach a mhúnlaíonn muid mar dhaoine agus an áit as a dtagann muid, chomh maith leis an áit ar leith atá ag an nGaeilge a chur in iúl. Déantar iarracht daoine idir shean agus óg a chumhachtú, ag an leibhéal aonair agus pobail araon trí oideachas agus an méid sin a dhéanamh trí na príomhghníomhaithe sa réimse cultúir, oideachais agus foghlama ar feadh an tsaoil a thabhairt le chéile. Lorgaítear comhoibriú ar fud na seirbhísí comhroinnte, chomh maith le cláir ina sainnaithnítear go sonrach na naisc idir inbhuanaitheacht chultúir agus inbhuanaitheacht chomhshaoil.

THE FOUNDATION OF this plan addresses the intrinsic and diverse value of culture at the heart of the population of Galway City. It builds on comprehensive collaborative and communicative processes involving engagement with individuals, organisations, communities and sectors and careful research into best local, regional, national and international policies, strategies and practices identified within existing culture-related strategies relevant to Galway City.

Specifically, the plan reflects the priorities set out in:

- Everybody Matters, the Cultural Strategy Framework for Galway 2016–2025;
- Children & Youth, Culture & Creativity Plan 2017;
- Galway City Local Economic & Community Plan;
- Agenda 21 for Culture Pilot Cities Programme for Galway City;
- Galway City Creative Ireland Plan 2017–2018 and its successors;
- Galway City Council Arts Plan 2016–2018 and its successors;
- Galway City Council Heritage Plan and its successors;
- Galway City Museum Strategic Plan 2017–2022;
- Making Waves – Galway European Capital of Culture 2020 Final Bid Book;
- Galway West of Ireland European Region of Gastronomy 2018 Plan;
- Other strategic plans current for Galway City and environs which impact on the broad cultural sphere (as defined in Everybody Matters).
- Galway City Development Plan, Galway Library Development Programme, Galway City & Co. Development Plan.

The strategic priorities stemming from this process, and outlined in the next section, highlight the value of culture as a means of fostering a more sustainable future for Galway City. They address the rights of everyone to take part in the cultural life of Galway City by encouraging greater access, engagement and participation from multiple communities. They highlight the importance of our cultural heritage, of our natural, built and creative environments that shape who we are and where we come from, along with the uniqueness of the Irish language. It seeks to empower people of all ages at both the individual and community level through education by bringing together key players in the field of culture, education and life-long learning. It pursues collaborations across shared services, and programmes that explicitly recognise the connections between cultural and environmental sustainability.

Sa bhreis air sin, cothaíonn an straitéis an earnáil chruthaitheach bhríomhar eacnamaíochta i gCathair na Gaillimhe agus baintear leas as sin agus déantar iarracht feabhas a chur ar chleachtais chomhoibríocha idir ealaíontóirí / lucht cruthaitheach agus an Earnáil Ghnó. Trí aird a thabhairt ar luach an chultúir mar rud a théann chun tairbhe na sláinte agus na folláine cinntítear tacaíocht agus uilechuimsitheacht níos fearr chomh maith le cláir cruthaithe acmhainneachta i measc pobail a bhíonn ag fulaingt le saincheisteanna sláinte fisiciúla nó meabhairshláinte.

Ar deireadh, trí dheis a thabhairt chun teacht ar ICT, agus úsáid a bhaint as ICT le haghaidh cultúr a léiriú, a chur i láthair agus a chur in iúl, tugtar tosaíocht do na dálaí bunúsacha a bhaineann le forbairt chultúr inbhuanaithe i gCathair na Gaillimhe. Cinntítear freisin go leanfar de bheith ag cur acmhainní cultúir agus cruthaitheachta na Gaillimhe i láthair trí rannpháirtíocht i líonraí comhair idirnáisiúnta.

Additionally, the strategy fosters and builds upon the vibrant creative economy sector of Galway City and seeks to enhance collaborative practices between artists / creatives and The Business Sector. Attending to the value of culture as beneficial to health and wellbeing ensures greater support, inclusivity, and capacity building programmes among communities suffering physical or mental health issues.

Lastly, placing the opportunity to access and use ICT for cultural production, presentation and communication prioritises the basic conditions of sustainable cultural development for Galway City. It further ensures the presentation of Galway City's cultural and creative assets are maintained through participation in international co-operation networks.

Feíle Idirnáisiúnta Ealaíon na Gaillimhe
Galway International Arts Festival

5 Na Tosaíochtaí Straitéiseacha do Chathair na Gaillimhe
The Strategic Priorities for Galway City

IN AINNEOIN AN phlean seo, is é an príomhní a chinnteoidh go rachaidh an Fhorbairt Chultúir chun cinn i nGaillimh agus san Iarthar sna blianta beaga atá romhainn ná ainmniú na cathrach mar Phríomhchathair Chultúir na hEorpa 2020 agus na nithe a bheidh mar thoradh air sin.

Cearta Rochtana agus Cultúir

Ba chóir go mbeadh daoine in ann leas a bhaint as straitéisí agus pleananna Chomhairle Cathrach na Gaillimhe chun a gcearta a fheidhmiú maidir lena bhféiniúlacht a chur in iúl go saorálach; a gcumais chruthaitheachta a fhorbairt agus a chleachtadh; cur in iúl cultúr choigríche a aithint agus glacadh leo; agus páirt a ghlacadh sa chinnteoireacht chomhchoiteann maidir le gach gné de shaol an phobail. Sna pleananna áitiúla sin, ba chóir go n-aithneofaí gurb iad na saoránaigh na príomhrannpháirtithe sa saol cultúir áitiúil, rud a chinnteodh go mbeadh gach duine cothrom agus go mbeadh gach duine sa phobal á gcomhtháthú go hiomlán sa phobal.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Éascófar rochtain ar an gcultúr agus rannpháirtíocht níos fearr ann trí bhearta atá dírithe ar rannpháirtíocht agus ar uilechuimsitheacht.
- Forbrófar Cairt Ceart Cultúir a thabharfaidh aghaidh ar shaincheisteanna an eisiaimh mar gheall ar mhíchumas, ar acmhainn airgeadais, ar iargúltacht tíreolaíochta nó ar fhoinsí eile míbhuntáiste.
- Feabhsófar rannpháirtíocht leis an bpobal trí phróisis chomhairliúcháin níos oscailte agus níos éifeachtaí.
- Trí oibriú i gcomhar leis na gníomhaireachtaí iomchuí, cuirfear feabhas ar sholáthar spásanna cultúir, agus ar rochtain ar spásanna cultúir, a bheadh dírithe ar leanaí / ar an óige / ar dhaoine scothaosta.

NOTWITHSTANDING THIS PLAN, the key accelerator for Cultural Development in Galway and the west in the coming years is and will be our designation as European Capital of Culture 2020 and the legacy which will follow.

Access and Cultural Rights

Galway City Council's strategies and plans should help people to exercise their rights to determine freely their identity; develop and exercise their creative abilities; recognise and accept foreign cultural expressions; and to take part in collective decision-making in all facets of community life. These local plans should recognise citizens as the main actors in local cultural life ensuring the full integration and equality of all people within our community.

Implementation Actions:

- Facilitate greater access to and engagement with culture through targeted participation and inclusion measures.
- Develop a Charter of Cultural Rights to address issues of exclusion through disability, financial means, geographic remoteness or other sources of disadvantage.
- Improve engagement with the public through more open and effective consultation processes.
- In collaboration with the relevant agencies, improve the provision of and access to more child / youth / older orientated cultural spaces.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil.
- Maoiniú ón rialtas lárnach mar a leanas:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  3. An Ciste Eorpach Lánpháirtíochta / Pobal
  4. Maoiniú ó Chláir AE
  5. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  6. Daonchairdeas
- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Oidhreacht Chultúrtha:

Tá tionchar ag timpeallacht nádúrtha, thógtha agus chruthaitheach na Gaillimhe orainn agus ar an áit as a dtagaimid. Tá tionchar ag an tírdhreach, ag na gnáthóga, ag na héiceachórais, ag na séadchomharthaí, ag an gcultúr ábhartha, ag an teanga, ag na traidisiúin, ag na córais chreidimh, ag an mbéaloideas, ag an gceol agus ag damhsa orainn agus ar ár bhféiniúlacht aonair agus chomhchoiteann. Oibreoimid i gcomhar le pobail, le heagraíochtaí, le gníomhaireachtaí agus le daoine aonair chun cosaint a thabhairt do na gnéithe saibhrithe agus spreagthacha sin den chúlra comhroinnte atá againn agus don tslí inar féidir leo rannchuidiú le fás inbhuanaithe na turasóireachta cultúir.

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
- Central government funding through:
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Galway City Council's own funds (capital)
  3. European Integration Fund / Pobal
  4. EU Programme Funding
  5. Other National, regional and local stakeholders and partners
  6. Philanthropy
- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Cultural Heritage:

Galway's natural, built and creative environments shape who we are and where we come from. Our landscapes, habitats, ecosystems, monuments, material culture, language, traditions, beliefs, folklore, music and dance combine to form our individual and collective identities. We will work in partnership with communities, organisations, agencies and individuals to safeguard these enriching and inspiring aspects of our shared histories and how they can contribute to the sustainable growth of cultural tourism.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Déanfar eolas níos fearr faoin timpeallacht nádúrtha agus thógtha, faoinár gcultúr ábhartha agus faoinár n-oidhreacht chultúrtha, agus rochtain níos fearr ar na nithe sin, a thabhairt do chuairteoirí / thurasóirí.
- Cuirfear le stádas dátheangach ar leith na Gaillimhe chun úsáid na Gaeilge i nGaillimh a threisiú.
- Déanfar tionscadail agus cláir oibre a fhorbairt in éineacht le láithreáin oidhreachta cultúrtha eile san Eoraip a chomhlánaíonn oidhreacht chultúrtha na Gaillimhe.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. An Roinn Tithíochta, Pleanála & Rialtais Áitiúil.
  3. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  4. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  5. Scéim deontais chaipitil Fháilte Éireann
  6. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  7. Líonraí Gnó áitiúla
  8. Maoiniú ó Chláir AE
  9. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  10. Daonchairdeas
- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta/idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Implementation Actions:

- Provide our visitors / tourists with better information about and greater access to our natural and built environments, and our material culture and our cultural heritage.
- Build on Galway's unique bi-lingual status to strengthen the use of the Irish language in Galway.
- Develop projects and programmes of work with other cultural heritage sites in Europe that complement Galway's cultural heritage.

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Department of Housing, Planning & Local Government.
  3. Galway City Council's own funds (capital)
  4. Department of Foreign Affairs and Trade
  5. Fáilte Ireland capital grants scheme
  6. Galway City's Corporate Sector
  7. Local Business networks
  8. EU Programme Funding
  9. Other National, regional and local stakeholders and partners
  10. Philanthropy
- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Cultúr, Oideachas agus Sármhaitheas:

Tá tábhacht le foghlaim maidir le forbairt inbhuanaithe. Déanfar iarracht leis an bplean seo féachaint ar shamhlacha foghlama cumaiscthe do Ghaillimh a thacóidh le hoiliúint ag an leibhéal aonair agus ag leibhéal an phobail araon; cuideofar le deiseanna foghlama a chruthú do gach aoisghrúpa agus soláthrófar rochtain ar shamhlacha dea-chleachtais agus ar fhorbairt ghairmiúil leanúnach. Tacófar le foghlaim sa chomhthéacs Eorpach/idirnáisiúnta níos leithne agus treiseofar agus tacófar le comhpháirtíochtaí chun go bhféadfar é sin a bhaint amach. Tabharfar cuidiú chun cláir oideachais agus for-rochtana a fhorbairt a bheidh ceangailte le moil agus líonraí cultúir agus crujthaitheachta.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Aithneofar agus tabharfar tacaíocht do thionscadail soghluaisteachta Eorpacha, le cónaitheachtaí idirnáisiúnta, le rochtain ar réimsí sármhaitheasa ealaíne agus le cláir mhalartaithe coimeádaíochta d'ealaíontóirí agus d'oibrithe cultúir.
- Oibreofar le healaíontóirí, le gníomhaithe cultúir agus le hinstitiúidí oideachais chun ardáin fhoghlama neamhfhoirmiúla rannpháirtíochta a thógáil a bheidh bunaithe ar scileanna nua, ar fhiontraíocht agus ar chruthaitheacht i bpobail atá scoite amach go mór ón ngnáthshaol.
- Cruthófar ardán áitiúil, trí leas a bhaint as samhlacha dea-chleachtais agus as caighdeáin idirnáisiúnta sármhaitheasa a thabharfaidh le chéile gníomhaithe tábhachtacha i réimse an chultúir, an oideachais agus na foghlama ar feadh an tsaoil.

Culture Education and Excellence:

Learning is key to sustainable development. This plan will look at blended learning models for Galway that support training at both the individual and community level; contribute to learning opportunities for all age groups and provide access to models of best practice and continuing professional development. It will support learning in a wider European / international context and strengthen and support partnerships to make this possible. It will also help to develop education and outreach programmes attached to cultural and creative hubs and networks.

Implementation Actions:

- Identify and support European mobility projects, international residencies, access to areas of artistic excellence and curatorial exchange programmes for artist and cultural workers.
- Work with artists, cultural players and educational institutions to build participative informal learning platforms around new skills, entrepreneurship and creativity with hard-to-reach communities.
- Create a local platform, using models of best practice and international standards of excellence that will bring together key players in the field of culture, education and life-long learning.

Leagan na nDaoine, An Fhaiche Mhór, Féile Idirnáisiúnta Ealaíon na Gaillimhe

The People's Build, Eyre Square, Galway International Arts Festival

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil
- Leanaí & Óige, An Plean Cultúir & Cruthaitheachta 2017:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. An Roinn Oideachais & Scileanna
  3. An Roinn Tithíochta, Pleanála & Rialtais Áitiúil
  4. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  5. Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin (GRETB)
  6. Údarás na Gaeltachta
  7. Cistí Struchtúrtha AE / An Eoraip Ildánach
  8. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  9. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  10. Líonraí Gnó áitiúla
  11. Maoiniú ó Chláir AE
  12. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  13. Daonchairdeas
- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Cultúr, Timpeallacht agus Áit:

Tabharfar aghaidh leis an bplean seo ar an easnamh bonneagair cultúir atá i gCathair na Gaillimhe. Tacófar le hoibreacha sa réimse poiblí agus feabhsófar cuma agus carachtar na cathrach. Déanfar iarracht samhail inbhuanaithe a fhorbairt chun úsáid eile a aimsiú don bhonneagar agus d'fhoirgnimh nach bhfuil in úsáid faoi láthair. Mar aitheantas don cheangal idir cultúr agus inbhuanaitheacht chomhshaoil,

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
- Children & Youth, Culture & Creativity Plan 2017.
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Department of Education & Skills
  3. Department of Housing, Planning & Local Government
  4. Galway City Council's own funds (capital)
  5. Galway Roscommon Education Training Board (GRETB)
  6. Údarás na Gaeltachta
  7. EU Structural Funds / Creative Europe
  8. Department of Foreign Affairs and Trade
  9. Galway City's Corporate Sector
  10. Local Business networks
  11. EU Programme Funding
  12. Other National, regional and local stakeholders and partners
  13. Philanthropy
- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Culture Environment and Place

This plan will address Galway City's cultural infrastructural deficit. It will support public realm works and improve the look and feel of the city. It will seek to develop a sustainable model to reuse existing redundant infrastructure and buildings. The plan, in recognition of the connection between culture and environmental sustainability, will research and develop Cultural Impact Assessment tools for all civic departments.

déanfar taighde agus forbairt, tríd an bplean, ar uirlisí Measúnaithe Tionchair Cultúir do gach roinn chathartha.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Forbrófar Clár Seachadta i leith bonneagar cultúir ar clár é ina dtabharfar aghaidh ar an ngá atá le hionaid chultúir nua agus moil chruthaitheacha agus áireofar ann an réimse poiblí mar atá leagtha amach in "Meas do Chách"
- Cuirfear leis an líon seirbhísí comhroinnte sa soláthar oidhreachta agus ealaíon – go háirithe i réimsí amhail taifeadadh, caomhnú, stóráil agus cartlannú – d'institiúidí bailiúchán-bhunaitheamhail an Músaem agus na Seirbhísí Leabharlainne.
- Bunófar cláir ina n-aithneofar go sonrach na naisc idir cultúr agus inbhuanaitheacht chomhshaoil.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. An Roinn Oideachais & Scileanna
  3. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  4. Cistí Struchtúrtha AE / An Eoraip Ildánach
  5. Scéim deontais chaipitil Fháilte Éireann
  6. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  7. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  8. Líonraí Gnó áitiúla
  9. Maoiniú ó Chláir AE
  10. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  11. Daonchairdeas

Implementation Actions:

- Develop a cultural infrastructure Delivery Programme that addresses the need for new cultural venues and creative hubs that include the public realm as set out in "Everybody Matters"
- Increase shared services across heritage and arts provision – particularly in areas such as recording, conservation, storage and archiving – for collection based institutions such as the Museum and Library Services.
- Establish programmes that explicitly recognise the connections between culture and environmental sustainability.

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Department of Education & skills
  3. Galway City Council's own funds (capital)
  4. EU Structural Funds / Creative Europe
  5. Fáilte Ireland capital grants scheme
  6. Department of Foreign Affairs and Trade
  7. Galway City's Corporate Sector
  8. Local Business networks
  9. EU Programme Funding
  10. Other National, regional and local stakeholders and partners
  11. Philanthropy

- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

An Cultúr agus an Geilleagar:

Tá Éire á forbairt ina geilleagar eolais chruthaithigh. Tá aghaidh tugtha ag Cathair na Gaillimhe ar an dúshlán sin, go háirithe maidir leis an bhfás maith atá ar onnmhairí a bhfuil baint acu le hearnáil na bhfearas liachta agus le hearnáil na seirbhísí ICT le blianta beaga anuas. Ar bhonn chúlra na Gaillimhe i dtaca le hinfheistíocht isteach ón gcoigríoch, tá cultúr fiontraíochta láidir cruthaithe i nGaillimh chomh maith le dea-theist ó thaobh na nuálaíochta de. Tacóidh an straitéis chultúir seo le gor, aistriú eolais, líonrú, dearadh agus táirgeadh in earnáil an gheilleagair chruthaithigh.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Forbrófar spásanna cruthaitheacha / nuálacha agus moil chruthaitheacha / nuálacha do dhaoine aonair, do chuideachtaí agus do ghnólachtaí nuabhunaithe a bheidh rannpháirteach in earnáil an gheilleagair chruthaithigh trí leas a bhaint as cur chuige ildisciplíneach.
- Cuirfear tuilleadh leis an gcleachtas atá ann maidir le healaíontóirí / daoine cruthaitheacha a chur ag obair le campais tionscail / ilnáisiúnta chun na tairbhí a bhaineann le cleachtas comhoibríoch a chur chun cinn.
- Tacófar le hinstitiúidí agus le hoibrithe cultúir / oidhreachta a bheith ar fáil go digiteach / ar líne, chomh maith le hoibrithe ceardaíochta, dearthóirí, ealaíontóirí agus na daoine sin go léir a bhíonn ag obair in earnáil an tionscail chruthaithigh.

- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Culture and Economy

Ireland is evolving into a creative knowledge economy. Galway City has met this challenge, in particular with regard to the strong growth in exports attributed to the medical devices sector and the ICT services in recent years. Building on its history of inward foreign investment, Galway has also developed a strong entrepreneurial culture and track record of innovation. This cultural strategy will support creative economy sector incubation, knowledge transfer, networking, design and production.

Implementation Actions:

- Develop creative / innovative spaces and hubs for individuals, companies and start-up businesses involved in the creative economy sector using a multi-disciplinary approach.
- Increase the practice of pairing artists / creatives with industry / multi-national campuses to promote the benefits of collaborative practice.
- Support the digital / online presence of cultural / heritage institutions and workers, craft workers, designers, artists and all those working in the creative industry sector.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil
- Maoiniú ón rialtas lánach mar a leanas:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  3. Cistí Struchtúrtha AE / An Eoraip Ildánach
  4. An Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta
  5. Fiontraíocht Éireann
  6. Fondúireacht Eolaíochta Éireann
  7. An tÚdarás Forbartha Tionscail
  8. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  9. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  10. Líonraí Gnó áitiúla
  11. Maoiniú ó Chláir AE
  12. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  13. Daonchairdeas
- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Cultúr, Sláinte agus Folláine:

Tá sé léirithe ag líon mór staidéar go dtéann rochtain ar na healaíona agus rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí cultúir chun tairbhe don tsláinte. Éiríonn an tairbhe don intinn agus don cholainn as an ngníomhaíocht intinne agus fhisiciúil a bhaineann as rannpháirtíocht i ngníomhaíochtaí amhail spórt, siúl, léitheoireacht, rannpháirteachas, freastal, táirgeadh agus déanamh. Cinnteoidh an plean seo go dtabharfar deiseanna níos mó do líon níos mó den daonra áitiúil – idir chuairteoirí

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
- Central government funding through:
  1. Department of Arts, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Galway City Council's own funds (capital)
  3. EU Structural Funds / Creative Europe
  4. Department of Business, Enterprise and Innovation
  5. Enterprise Ireland
  6. Science Foundation Ireland
  7. IDA Ireland
  8. Department of Foreign Affairs and Trade
  9. Galway City's Corporate Sector
  10. Local Business networks
  11. EU Programme Funding
  12. Other National, regional and local stakeholders and partners
  13. Philanthropy
- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Culture Health and Wellbeing

A great number of studies have shown that access to and participation in arts and cultural activities is beneficial to health. The benefits to both the mind and the body come from the mental and physical exercise involved in activity such as sport, walking, reading, participating, attending, producing and making. This plan will ensure that more of the local population – both visiting and resident – will be offered opportunities to engage in cultural activity in a meaningful and measureable way.

agus chónaitheoirí – a bheith páirteach i ngníomhaíochtaí cultúir ar bhealach fiúntach agus intomhaiste.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Tabharfar tacaíocht d'institiúidí agus do ghníomhaireachtaí cultúir chun cláir a chur i gcrích i bpobail a bhfuil leibhéil níos airde bochtaineachta agus eisiaimh i gceist leo.
- Forbrófar cláir mhéadaithe cumais leis an earnáil chruthaitheach do na seirbhísí sóisialta agus d'oibrithe sláinte eile, ar cláir iad a fheabhsóidh sláinte agus folláine i measc na foirne agus i measc úsáideoirí na seirbhísí.
- Déanfar tionscnamh amháin a bheidh dírithe ar an tsláinte agus ar chultúr a fhorbairt ar bhonn píolótach i gcomhar le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte go háitiúil agus go náisiúnta.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil.
- Maoiniú ón rialtas lárnach mar a leanas:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  3. Cistí Struchtúrtha AE / An Eoraip Ildánach
  4. Scéim deontais chaipitil Fháilte Éireann
  5. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  6. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  7. Líonraí Gnó áitiúla
  8. An Ciste Eorpach Lánpháirtíochta / Pobal
  9. Maoiniú ó Chláir AE
  10. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta
  11. Daonchairdeas

Implementation Actions:

- Provide support to cultural institutions and agencies to carry out programmes with individuals and communities with special needs and high levels of poverty and exclusion.
- Develop, with the creative sector, capacity building programmes for social services and other health workers that improves health and well-being among staff and service users.
- Develop, on a pilot basis, one directed health and culture initiative, with the local and national HSE.

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
- Central government funding through:
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Galway City Council's own funds (capital)
  3. EU Structural Funds / Creative Europe
  4. Fáilte Ireland capital grants scheme
  5. Department of Foreign Affairs and Trade
  6. Galway City's Corporate Sector
  7. Local Business networks
  8. European Integration Fund / Pobal
  9. EU Programme Funding
  10. Other National, regional and local stakeholders and partners
  11. Philanthropy

- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Cultúr, Faisnéis agus Eolas:

Is é atá i méadú deiseanna chun teacht ar fhaisnéis agus i rannpháirtíocht san ghlúin eolais ná próiseas cultúrtha atá ina gcuid lárnach do na dálaí bunúsacha a bhaineann le forbairt inbhuanaithe. Tríd an straitéis seo, sainaithneofar bealaí níos fearr chun rochtain a fháil ar ICT, agus chun úsáid a bhaint as ICT, ar mhaithe le táirgeadh cultúir, le cur i láthair agus le cumarsáid agus déanfar tagairt do chóipcheart agus d'fhoinse oscailte agus don chomhoibriú agus don líonrú Eorpach agus idirnáisiúnta.

Gníomhartha Cur i bhFeidhm:

- Forbrófar beartais a chinnteoidh go mbeidh teacht ar fhaisnéis iolraíoch agus saor in aisce, chomh maith le bearta a chinnteoidh go mbainfear leas as an bhfaisnéis sin chun cearta na saoránach a bheith gníomhach sa saol cultúrtha a chur chun cinn.
- Cuirfear córas i bhfeidhm a chinnteoidh go ndéanfar anailís go rialta ar an gcaidreamh agus ar an toradh amhail idir próisis chultúir na ngnáthdhaoine agus nuálaíocht shóisialta.
- Forbrófar beartais agus cláir a cheadóidh do dhaoine, a bhíonn gníomhach in earnáil chultúir na Gaillimhe, a bheith gníomhach i líonraí comhair idirnáisiúnta

- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

Culture Information and Knowledge

Increasing opportunities to access information and participate in knowledge generation is a cultural process that is core to the basic conditions of sustainable development. This strategy will identity improved ways to access and use ICT for cultural production, presentation and communication and with reference to copyright and open source, and European and international co-operation and networking.

Implementation Actions:

- Develop policies that guarantee access to free and plural information, as well as measures to guarantee that information is harnessed to promote citizens' rights to participate in cultural life.
- Implement a system that ensures the relationship and outcome between grassroots cultural processes and social innovation is analysed regularly.
- Develop policies and programmes that allow people, active in Galway's cultural sector, to participate in international cooperation networks.

Acmhainní:

- Éire Ildánach
- Buiséid bhliantúla agus scéimeanna deontais spriocdhírithe an Údaráis Áitiúil.
- Maoiniú ón rialtas lárnachláir mar a leanas:
  1. An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta (lena n-áirítear maoiniú ón gComhairle Ealaíon agus ón gComhairle Oidhreachta).
  2. Cistí dílse Chomhairle Cathrach na Gaillimhe (caipiteal)
  3. Cistí Struchtúrtha AE / An Eoraip Ildánach
  4. Scéim deontais chaipitil Fháilte Éireann
  5. An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála
  6. Earnáil Chorparáideach Chathair na Gaillimhe
  7. Líonraí Gnó áitiúla
  8. Maoiniú ó Chláir AE
  9. Geallsealbhóirí agus comhpháirtithe eile áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta National and local Grant schemes
  10. Daonchairdeas
- Scéimeanna Deontais áitiúla agus náisiúnta
- Foinsí maoinithe náisiúnta / idirnáisiúnta eile a d'fhéadfadh a theacht chun cinn thar shaolré an phlean.

Resources:

- Creative Ireland
- Local Authority annual budgets and targeted grant schemes.
- Central government funding through:
  1. Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht (including Arts and Heritage Council funding).
  2. Galway City Council's own funds (capital)
  3. EU Structural Funds / Creative Europe
  4. Fáilte Ireland capital grants scheme
  5. Department of Foreign Affairs and Trade
  6. Galway City's Corporate Sector
  7. Local Business networks
  8. EU Programme Funding
  9. Other National, regional and local stakeholders and partners
  10. Philanthropy
- National and local Grant schemes
- Other national / international funding sources that may emerge over the life of the plan.

6 Cur i bhfeidhm i rith na bliana 2018

Implementation in 2018

Cuirfear an plean 5 bliana seo i bhfeidhm trí phlean forfheidhmithe sonrach bliana a bheidh ann maidir le gach aon bhliain. Maidir leis an bplean bliantúil seo, ina mbeidh gníomhartha sonracha, a mbeidh teorainn ama leo agus a mbeidh acmhainní á gcur ar fáil i leith a ghníomhartha, ní mór tagairt a bheith ann do gach aon cheann de na gníomhartha tosaíochta sna pleananna sonracha atá ann i gCathair na Gaillimhe, mar atá sonraithe ag 5 thuas, agus ní mór tagairt a dhéanamh dóibh ann agus ní mór iad a chomhlánú ann.

The implementation of this 5 year plan will be rolled out through a specific, year-long implementation plan for each year. This annual plan, with specific, timed and resourced actions must and will reference and complement each of the priority actions of the specific plans in place in Galway City as referenced at 5 above.

Seoladh an Chláir Oíche Chultúir

Culture Night Programme Launch

creative.ireland.ie

Clár Éire Ildánach
Creative Ireland Programme
2017–2022